

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3174

Vragen van het lid **Leijten** (SP) aan de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over *de megafusie in de gehandicaptenzorg* (ingezonden 20 juni 2012).

Antwoord van staatssecretaris **Veldhuijzen van Zanten-Hyllner** (Volksgezondheid, Welzijn en Sport) (ontvangen 14 augustus 2012).

Vraag 1

Wat is uw reactie op het artikel «Megafusie in gehandicaptenzorg Noorden»?¹

Antwoord 1

Het fusievoornemen waarover in dit artikel wordt geschreven is nog niet gemeld bij de Nederlandse Mededingingsautoriteit (NMa). Het is mij dan ook niet bekend of er sprake is van een «echt» fusievoornemen of een andere vorm van samenwerking.

Vraag 2

Is u bekend met welke redenen Promens en NOVO willen fuseren? Bent u bereid dit uit te zoeken en de Kamer hierover te informeren?

Antwoord 2

Zoals ik in het antwoord op vraag 1 aangaf, is er bij de NMa nog geen melding gedaan van een voorgenomen fusie. NOVO geeft via haar website een nadere onderbouwing voor het voornemen tot verdere samenwerking tussen Promens Care en NOVO. Promens Care en NOVO komen op basis van een vooronderzoek tot de conclusie dat een niet vrijblijvende samenwerking tussen beide organisaties bijdraagt aan de continuïteit en de kwaliteit van de zorg. Men beoogt de samenwerking door middel van een holdingstructuur vorm en inhoud te geven. Speerpunt van beide zorginstellingen is het kunnen blijven aanbieden en garanderen van kwalitatief hoogwaardige zorg- en dienstverlening aan mensen met een beperking in de regio, waarbij de zorg kleinschalig en op menselijke maat georganiseerd blijft.

Vraag 3

Is u bekend wat er precies gaat veranderen voor de bewoners en personeelsleden als deze megafusie doorgaat? Bent u bereid dit uit te zoeken en de Kamer hierover te informeren?

¹ «Megafusie in gehandicaptenzorg Noorden» Dagblad Van Het Noorden, 14 juni 2012.

Antwoord 3

Dit is een zaak tussen de bestuurders van Promens Care en NOVO en de medezeggenschapsorganen. De overheid heeft hierin op dit moment geen rol.

Met het wetsvoorstel, waarmee de regels voor zorgspecifieke fusietoetsing worden aangescherpt en dat thans in uw Kamer ligt wordt de component medezeggenschap extra kracht bij gezet door de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) te laten toetsen of de zorgaanbieder cliënten en personeel zorgvuldig bij het fusieproces heeft betrokken.

Wat betreft de plannen van Promens Care en NOVO geeft NOVO, via hun website, aan dat het voorgenomen besluit tot vergaande samenwerking voor advies is voorgelegd aan de medezeggenschapsorganen van beide stichtingen.

Vraag 4

Herinnert u zich de motie waarin de regering wordt verzocht een moratorium op fusies in de zorgsector in te stellen, totdat de inspraak van patiënten en personeel voldoende is geregeld? Zo ja, hebben personeel en bewoners van beide zorginstellingen voldoende inspraak gehad bij de plannen voor deze megafusie?²

Antwoord 4

Ja, ik ken deze motie. Tijdens het AO d.d. 16 februari van dit jaar, over de voorgenomen fusie tussen de Parnassia Bavo Groep en Emergis met de minister, heeft een meerderheid van de Kamer geconcludeerd dat een dergelijke motie in strijd is met Europese regelgeving en derhalve niet uitvoerbaar is. De minister heeft u toen toegezegd alles op alles te zetten het wetsvoorstel waarmee de regels voor zorgspecifieke fusietoetsing worden aangescherpt zo snel als mogelijk aan uw Kamer te zenden. Dit is op 9 mei 2012 gebeurd. Zie verder het antwoord bij vraag 3.

Vraag 5

Is u bekend of het personeel, de bewoners en familie het eens zijn met de plannen voor een megafusie? Zijn zij in de gelegenheid gesteld advies te geven op de plannen voor de megafusie? Zo ja, hoe luidt hun advies? Bent u bereid dit uit te zoeken en de Kamer hierover te informeren?

Antwoord 5

Zie mijn antwoorden bij de vragen 3 en 4 en ik zal dit proces, net als u volgen en uw Kamer informeren.

Vraag 6

Wat heeft u te zeggen over de exorbitante winsten van € 5.5 miljoen van Promens en € 2.3 miljoen van NOVO? Is dit geld ten goede gekomen aan de kwaliteit van zorg? Zo nee, waar is dit geld dan aan besteedt? Wilt u uw antwoord toelichten?

Antwoord 6

Ik begrijp dat Promens en NOVO samen 180 miljoen Euro omzet hebben. De winst van 5,5 miljoen Euro bedraagt dus niet meer dan 4,3%. Zowel Promens als Novo zijn stichtingen, die geen winst uitkeren. De winst wordt bij beide instellingen gereserveerd op de reserve aanvaardbare kosten (RAK). Deze middelen worden zo toegevoegd aan het eigen vermogen. De stichting mag het vermogen alleen aanwenden voor de doelstelling van de stichting en dus blijven deze middelen beschikbaar voor de zorg. Het eigen vermogen dient doorgaans als buffer voor onverwachte uitgaven of voor investeringen in de zorg.

Vraag 7

Wat is uw reactie op de forse eigen vermogens van deze twee zorginstellingen? Acht u het wenselijk dat zorginstellingen eigen vermogens opbouwen, en dit vervolgens investeren in plannen als megafusies in plaats van de kwaliteit van zorg?

² Motie 32 620 nr. 25.

Antwoord 7

Mij is niet bekend dat Promens en NOVO of de combinatie daarvan een solvabiliteitspositie (eigen vermogen ten opzichte van het balanstotaal) zouden hebben die in grote mate afwijkt van wat doorgaans gebruikelijk en noodzakelijk is. Ik heb er niets op tegen dat zorgaanbieders eigen vermogen opbouwen. Het is immers belangrijk dat zorgaanbieders voldoende solvabiliteit hebben en reserves aanhouden. Hierdoor kunnen zij zorg blijven leveren in tijden van financiële tegenwind. Bovendien kunnen zij zo investeringen doen die meer financiële slagkracht vergen dan de omzet van één enkel boekjaar. Het is de taak van het dagelijks bestuur van de zorgaanbieder en het interne toezichthoudend orgaan om de solvabiliteitspositie in de gaten te houden en te bepalen wanneer en waarin geïnvesteerd wordt.

Vraag 8

Wat is uw reactie op de uitspraak van bestuursvoorzitter W. Haddingh van Promens dat de zorginstelling voldoende groot moet zijn om kleinschalige zorg te kunnen blijven bieden? Deelt u de mening dat een megafusie niet de oplossing is om kleinschaligheid in de zorg te bevorderen, aangezien er meer dan genoeg geld op de plank ligt om kleinschalige zorgvoorzieningen te organiseren? Wilt u uw antwoord toelichten?

Antwoord 8

Zoals ik ook in mijn antwoord op de eerste vraag heb geantwoord is het nog maar de vraag of sprake is van een fusie of een andere vorm van samenwerking.

Ook is in reactie op eerdere Kamervragen van uw fractie aangegeven dat niet alle fusies in de zorg ongewenst zijn. Soms kan een fusie noodzakelijk zijn voor de continuïteit en de kwaliteit van de zorgverlening. Andersom kan ook het geval zijn: grote instellingen kunnen heel inefficiënt zijn en daarmee duurder en slechter van kwaliteit. De grootte van een zorginstelling op zich is niet bepalend voor de zorg.

Wel deel ik uw zorgen ten aanzien van fusies. Om die reden heeft de minister zo snel als mogelijk, op 6 mei jl., het wetsvoorstel waarmee de regels voor zorgspecifieke fusietoetsing worden aangescherpt, aan uw Kamer gezonden. Dit wetsvoorstel dwingt zorgaanbieders hun fusievoornemen zorgvuldig te doordenken en daarbij alle relevante stakeholders (in ieder geval cliënten en personeel) te betrekken. Door de component medezeggenschap zwaarder aan te zetten wordt de (kleinschalige) vormgeving van de zorg gewaarborgd.

Vraag 9

Is u bekend hoe hoog de salariering is van de bestuurders van beide zorginstellingen? Bent u bereid dit uit te zoeken en de Kamer hierover te informeren?

Antwoord 9

Met het oog op een zo groot mogelijke transparantie over de individuele inkomens van zorgbestuurders heeft VWS de zorginstellingen verplicht om die op de website www.jaarverslagenzorg.nl te publiceren. Daarop staan de jaarverslagen van zorginstellingen vanaf het verslagjaar 2000. Hier gaat het om één bestuurder per instelling met volgens het jaarverslag over 2011 € 192 000,00 bruto-inkomen bij Promens en € 163 932,00 bruto-inkomen bij NOVO.

Vraag 10

Is u bekend hoeveel geld het onderzoek heeft gekost dat Promens en NOVO hebben laten uitvoeren naar de voordelen van een fusie? Bent u bereid dit uit te zoeken en de Kamer hierover te informeren?

Antwoord 10

Dit is mij niet bekend en het is niet aan mij om dit uit te zoeken. Dit is een zaak van Promens en NOVO.

Vraag 11

Gaat u deze megafusie tegenhouden? Zo nee, waarom niet? Zo ja, op welke wijze?

Antwoord 11

Voor zover mij bekend is nog niet duidelijk of sprake is van een fusievoornemen of een andere vorm van samenwerking. Zo lang het wetsvoorstel, waarmee de regels voor zorgspecifieke fusietoetsing worden aangescherpt, nog niet van kracht is, is het aan de NMa om zich uit te spreken over fusies.